

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-667500-V/11/MS

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa,¹⁷ kwietnia 2012 r.

**Pan
Rafał ROGALA**

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Szanowny Panie Ministrze,

W moim Biurze na bieżąco monitorowany jest proces realizacji ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach (Dz.U. z 2011 r. Nr 191, poz. 1133), wprowadzającej abolicję dla cudzoziemców przebywających w Polsce nielegalnie. Jednym z działań podjętych w ramach tego monitoringu było wystąpienie do wojewodów, jako organów pierwszej instancji w sprawach udzielania zezwoleń na zamieszkanie w Polsce na czas oznaczony w trybie abolicji, o wskazanie wszelkich wątpliwości natury interpretacyjnej, jakie pojawiły się na gruncie stosowania wspomnianej ustawy. Wsparciem dla moich działań są także doświadczenia członków Komisji Ekspertów do Spraw Migracji przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, w skład której wchodzi między innymi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, świadczących pomoc prawną migrantom, w tym także przedstawiciele organizacji skupiających samych cudzoziemców.

Z odpowiedzi udzielonych przez wojewodów oraz z sygnałów docierających do mojego Biura wnosić można, iż interpretacja przepisów ustawy „abolicyjnej” nie budzi poważniejszych wątpliwości. Nie oznacza to jednak, że cudzoziemcy składający wnioski o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie w Polsce na czas oznaczony w omawianym trybie nie napotykają żadnych trudności.

Jednym z najczęściej pojawiających się ograniczeń w korzystaniu z abolicji jest brak ważnego dokumentu podróży. Art. 60 ust. 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573), który znajduje zastosowanie w postępowaniu abolicyjnym, nakłada na osoby wnioskujące o udzielenie zezwolenia

na zamieszkanie w Polsce na czas oznaczony w trybie abolicji obowiązek przedstawienia ważnego dokumentu podróży. Brak ważnego dokumentu podróży jest brakiem formalnym, a jego nieuzupełnienie w terminie określonym w odpowiednim wezwaniu skutkuje, zgodnie z art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071), pozostawieniem wniosku bez rozpoznania. Zgodnie z art. 60 ust. 6 ustawy o cudzoziemcach, dopiero w szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość. Ani ustawa o cudzoziemcach, ani też ustawa „abolicyjna” nie precyzują przy tym, jakiego rodzaju dokumenty uznane mogą być za dokumenty potwierdzające tożsamość. Chcąc przedstawić inny dokument cudzoziemiec zobowiązany jest jednak wykazać, iż faktycznie nie może uzyskać ważnego dokumentu podróży. Wątpliwości pojawiają się wówczas, gdy cudzoziemiec formalnie może taki dokument otrzymać, ale w rzeczywistości wymaga to od cudzoziemca podjęcia działań zbyt dla niego uciążliwych. Dotyczyć to może np. sytuacji, gdy zgodnie z deklaracją placówki dyplomatycznej kraju pochodzenia cudzoziemca, wydanie nowego dokumentu podróży jest możliwe, ale po uregulowaniu stosunku do służby wojskowej w kraju pochodzenia.

W związku z realizacją ustawy o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach pojawiło się także pytanie o możliwość przekwalifikowywania z urzędu wniosków o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie w Polsce na czas oznaczony, złożonych w trybie abolicji, na wnioski o udzielenie takiego zezwolenia w trybie ustawy o cudzoziemcach. Pytanie to dotyczy głównie wniosków o abolicję, składanych przez osoby niespełniające warunków do uzyskania w tym trybie zezwolenia, które już po wszczęciu postępowania wnoszą o potraktowanie ich wniosku jako złożonego na podstawie ustawy o cudzoziemcach. Na istnienie w tym zakresie wątpliwości moją uwagę zwróciła Dyrektor Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Jednocześnie wskazała, iż w ocenie Wojewody Mazowieckiego, takie przekwalifikowanie wniosku nie jest możliwe.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska wobec sygnalizowanych wyżej wątpliwości. Proszę także Pana Ministra o przedstawienie statystyk dotyczących liczby odwołań od decyzji odmawiających udzielenia zezwolenia na zamieszkanie w Polsce na czas oznaczonych w trybie abolicji, złożonych w podległym Panu Ministrowi Urzędzie do dnia sporządzenia odpowiedzi na niniejsze wystąpienie, liczby decyzji wydanych w tym czasie w postępowaniach odwoławczych oraz liczby skarg na decyzje negatywne, skierowanych do właściwego sądu administracyjnego. Proszę także o wskazanie, czy w praktyce Urzędu do Spraw Cudzoziemców pojawiły się inne niż sygnalizowane wyżej wątpliwości w stosowaniu przepisów ustawy o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach.

Łeuz wyproy szcedu

Jens Sjouis